

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*
(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет
За включване в оперативната програма на Министерския съвет за периода: второ шестмесечие на 2018 г.	28.11.2018 г.
Контакт за въпроси: Христо Кьосев	Телефон: 02 217 660

1. Дефиниране на проблема

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Приемането на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (Постановление) е израз на усилията, които Министерството на образованието и науката полага, за повишаване ефективността на публичните разходи в системата на висшето образование.

В допълнение към горепосоченото може да бъдат посочени и основни проблеми по отношение на:

1. Постановление № 328 на Министерския съвет от 30.11.2015 г. (ПМС № 328) – липсва достатъчно усъвършенстван механизъм за диференцирано финансиране, съобразен с комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда;

2. Постановление № 64 на Министерския съвет от 25.03.2016 г. (ПМС № 64) – липсва достатъчно усъвършенствана методика за приема на студенти по професионални

направления във връзка с динамичните промени на пазара на труда;

3. Постановление № 162 на Министерския съвет от 20.06.2001 г. за определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления (ПМС № 162) – липсва достатъчна ефективност на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления;

4. Постановление № 90 на МС от 26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации (ПМС № 90) – липсва достатъчно справедлив размер на стипендиите за студентите, приети съгласно Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (ПМС № 103) и Постановление № 228 на МС от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България (ПМС № 228) и за чуждестранните студенти, приети по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1. С промяната в ПМС № 328 се цели усъвършенстване на механизма за диференцирано финансиране, запазвайки концепцията на Закона за висшето образование (ЗВО) и подзаконовите нормативни разпоредби. В Плана за изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 - 2020 г. е предвидено делът от средствата за издръжка на обучението, които се получават въз основа на комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, да нарасне на 55 на сто през 2019 г. и да достигне 60 на сто през 2020 г. Тези параметри бяха заложили с последните изменения на ЗВО и записани в §32 от Преходните и заключителни разпоредби на неговото изменение и допълнение.

2. Измененията и допълненията в ПМС № 64/2016 г. са продиктувани от стремежа за

съответствие на броя на приеманите студенти, за които държавата предоставя средства за обучение, по професионални направления и специалности от регулираните професии с динамичните промени на пазара на труда.

3. Основните предпоставки за актуализация на ПМС № 162 са следните:

Необходимостта от корекция на съотношенията в нормативите между отделните професионални направления възниква от създадения към момента дисбаланс във държавното финансиране и това е видно от публично достъпните отчети за касово изпълнение на бюджетите на държавните висши училища. Притежаването на огромни наличности по сметките от определени висши училища, обучаващи студенти и докторанти само в една от областите на висше образование е индикатор за неефективност на публичните разходи.

Финансирането на държавните висши училища е процес, в който се разпределят публични средства за нуждите на страната и обществото. При сегашните коефициенти се формират излишъци на средства при финансирането на определени професионални направления като „Медицина“, „Стоматология“ и „Фармация“ и съществени дефицити на средства в определени области на висшето образование (социални, стопански и правни науки).

Натрупването на огромни финансови ресурси само в една от областите на висше образование е показател за нецелесъобразно и неефективно разпределение на средства, което води до явен дисбаланс в системата. Отчетен е фактът, че тези държавни висши училища събират значителни такси за обучение, особено за платеното си обучение, което предоставят.

На следващо място сред мотивите е уеднаквяване на образователната инфраструктура в страната с европейската практика по отношение на държавното финансиране. В изследване на Националния център за информация и документация на тема „Модел на публично финансиране на висшето образование. Нова програма на Европейския съюз за развитие на висшето образование“ е направен анализ на финансирането на висшето образование в редица европейски държави. Видно от него е голямата диференциация на финансиране, най-вече на база постигнати резултати в областта и стимулиране на иновациите. Различните области на висше образование също биват финансирани с различни коефициенти и тежести, като отношението между най-силно финансираните професионални направления и най-слабо финансираните е не по-голямо от 5 към 1. При

сега действащите разпоредби на ПМС № 162 се наблюдава наличие на почти двойно по-големи диспропорции между отделните професионални направления, тъй като за професионални направления „Медицина“, „Стоматология“ и „Фармация“ диференцираният норматив е в размер 8,50, докато при „Икономика“, „Администрация и управление“ и „Туризм“ е 1,00.

4. Предложените промени в ПМС № 90 са свързани с обстоятелството, че по-голямата част от студентите, обучаващи се по ПМС № 103 и ПМС № 228, произхождат от райони с нисък жизнен стандарт. Ниският размер на стипендията сериозно разколебава тяхното желание за обучение в Република България, особено когато имат възможност да се обучават в съседни страни, предлагащи значително по-високи стипендии. Досегашният размер на стипендията демотивира за обучение в български висши училища и чуждестранните студенти, кандидати за участие в образователния обмен със страните, с които Република България има двустранни договорености.

Проблемите, които са идентифицирани, е възможно да бъдат решени чрез приемане на Постановлението.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

1. Основната цел, по отношение на ПМС № 328, е усъвършенстване на механизма за диференцирано финансиране в зависимост от комплексната оценка за качество на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Промяната има за цел да насърчи стратегиите за профилна оптимизация и специализация на държавните висши училища. Целта съответства на целите от действащата стратегическа рамка в областта на висшето образование, включително на Цел 5.6 „Повишаване на средствата за финансиране на висшето образование и науката и на ефективността на използването им чрез усъвършенстван модел на финансиране“ от Стратегията за развитие на висшето образование в Република България през периода 2014-2020 г.

2. Целите на измененията и допълненията в ПМС № 64/2016 г. са:

2.1. Максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти постепенно и трайно да нараства за тези приоритетни професионални направления при които съотношението на оценката от програмната акредитация, оценката за научната дейност и оценката за реализацията на завършилите студенти дава най-високи коефициенти. В резултат на това в средносрочен план пазарът на труда би могъл да се обезпечи да голяма степен с необходимите висококвалифицирани кадри, придобили висше образование по специалности от тези ПН.

2.2. Приемът на студенти по всички неприоритетни професионални направления, с изключение на ПН 3.1 Социология, антропология и науки за културата и 3.4 Социални дейности да бъде ограничен в средносрочен план, поради отсъствие на необходимост от такива кадри или липса на условия за тяхната реализация.

2.3. Осигуряване на предвидим брой студенти по новооткрити ПН и специалности от регулираните професии във висшите училища, въз основа на обективна оценка на необходимостта им за националната икономика.

2.4. В средносрочен план държавата да не разходва средства за издръжка на обучението на студенти, за които експертна комисия е преценила, че няма да могат да се реализират по придобитото висше образование на пазара на труда.

2.5. Определяне на специалността „Хидростроителство“ от ПН 5.7. Архитектура, строителство и геодезия за защитена, тъй като е налице голяма необходимост от висококвалифицирани специалисти в тази област. Това е от значение не само за компетентната експлоатация на водните басейни и безопасността на населението, стопанската инфраструктура и околната среда, но също така има пряко отношение към националната сигурност.

3. Предлаганата нормативна промяна в ПМС № 162 цели повишаване ефективността на диференцираните нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления.

4. Изменението на ПМС № 90 цели справедлив размер на стипендиите за студентите, приети съгласно Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (ПМС № 103) и Постановление № 228

на МС от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България (ПМС № 228) и за чуждестранните студенти, приети по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен.

Целите на Постановлението са в съответствие с тези, заложиени в:

- Плана за действие на мерките по Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 година за изграждането на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование;
- Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., Приоритет 6 „Ограничаване на негативните демографски тенденции“, Мярка 100 „Подобряване на образователните дейности спрямо лицата от българска народност, които идват да учат в България“.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Постановлението засяга широк кръг от заинтересовани страни, както следва:

Заинтересовани страни, върху които нормативният акт ще има пряко въздействие – Министерството на образованието и науката, в качеството на първостепенен разпоредител с бюджет, 33 държавни висши училища, в качеството на второстепенен разпоредител с бюджет, студенти и докторанти.

Нормативният акт ще има пряко въздействие спрямо потенциалните студенти, които ще се обучават в професионалните направления, посочени в Постановлението.

По данни на Националния статистически институт броят на студентите по образователно-квалификационна степен и тесни области на образованието през учебната 2017/2018 година е следният:

Тесни области на образованието	Професионален бакалавър	Бакалавър	Магистър
Общо	8 527	146 564	74 680

Образование	443	13 403	4 866
Образование, интердисциплинарни програми и квалификации	-	-	15
Изкуства	52	6 330	1 035
Хуманитарни науки (без езици)	69	2 208	530
Езици	-	5 800	949
Изкуства и хуманитарни науки, интердисциплинарни програми и квалификации	-	43	2
Науки за обществото и човешкото поведение	-	15 880	4 293
Журналистика и информация	-	2 209	346
Бизнес и администрация	1 344	30 652	14 342
Право	-	4	9 402
Бизнес, администрация и право, интердисциплинарни програми и квалификации	52	620	470
Биологически науки и сродни на тях	-	1 943	432
Околна среда	-	1 229	181
Физически, химически и науки за земята	-	1 774	537
Математика и статистика	-	635	98
Информационно-комуникационни технологии	398	8 510	1 824
Технически науки и технически професии	1 830	21 068	4 892
Добив и производствени технологии	43	2 268	702
Архитектура и строителство	-	1 292	3 696
Технически науки, производство и строителство, интердисциплинарни програми и квалификации	-	1 062	928
Селско стопанство	57	2 985	532
Горско стопанство	-	555	243
Рибно стопанство	-	71	-
Ветеринарна медицина	-	-	1 668
Здравеопазване	2 562	5 460	18 944
Социални услуги	31	1 865	351
Персонални услуги	1 465	5 419	956
Комунално-санитарни услуги, здраве и безопасност при работа	181	50	224
Сигурност	-	4 953	1 698
Транспортни услуги	-	2 274	524
Други неопределени програми и	-	6 002	-

квалификации, вкл. студенти в I и II курс, неразпределени по специалности (приети по професионални направления, неотговарящи на дефинираните тесни области на образованието).			
---	--	--	--

По данни на Националния статистически институт броят на студентите в образователна и научна степен „доктор“ по тесни области на образованието (КОО-2015) през 2017 година е следният:

Общо	6 564
Образование	570
Изкуства	342
Хуманитарни науки (без езици)	371
Езици	253
Науки за обществото и човешкото поведение	964
Журналистика и информация	189
Бизнес и администрация	595
Право	222
Биологически науки и сродни на тях	257
Околна среда	52
Физически, химически и науки за земята	340
Математика и статистика	89
Информационно-комуникационни технологии	204
Технически науки и технически професии	748
Добив и производствени технологии	76
Архитектура и строителство	180
Технически науки, производство и строителство, интердисциплинарни програми и квалификации	7
Селско стопанство	101
Горско стопанство	27
Рибно стопанство	3
Ветеринарна медицина	25
Здравеопазване	665
Социални услуги	23
Здравеопазване и социални услуги, интердисциплинарни програми и квалификации	90
Комунално-санитарни услуги, здраве и безопасност при работа	19
Сигурност	107
Транспортни услуги	4

Косвено въздействие ще бъде оказано по отношение на публичните институции и бизнеса, във връзка с необходимостта от специалисти в различни области.

Косвено въздействие ще бъде оказано по отношение на общността от хора в качеството

си на източник на публични средства.

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Идентифицирани са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 – да не се прави нищо (без действие; нулев вариант);

Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки.

Вариант 0 – неприемане на действие. Нулевият вариант означава да не се предприемат никакви действия. Ако се приложи вариантът „Без действие“, преди всичко няма да бъде преодоляно следното:

- по отношение на ПМС № 328 – липсата на достатъчно усъвършенстван механизъм за диференцирано финансиране (съобразен с комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда);

- по отношение на ПМС № 64 – липсата на усъвършенствана методиката за приема на студенти по професионални направления във връзка с динамичните промени на пазара на труда;

- по отношение на ПМС № 162 – няма да е налице повишаване ефективността на диференцираните нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления;

- по отношение на ПМС № 90 няма да съществува справедлив размер на стипендиите за студентите, приети съгласно Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (ПМС № 103) и Постановление № 228 на МС от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България (ПМС № 228) и за чуждестранните студенти, приети по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен.

Поради горепосоченото вариант 0 в конкретния случай не е ефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1 – регулаторна намеса.

По ПМС № 328 комплексната оценка за качеството на образованието се формира на базата на индикатори със съответна тежест, групирани по основни дейности в образованието като учебен процес, научни изследвания и реализация на пазара на труда. За информационна база на индикаторите се използва Рейтинговата система на висшите училища в Република България, администрирана от Министерството на образованието и науката. В комплексната оценка са включени индикатори, за които е налице пълна, точна и проверима информация.

В Приложение № 2 към чл. 2 от ПМС № 328 се предлага промяна в методиката за определяне на коефициента на висшите училища по професионални направления, като е повишена тежестта на коефициентът за акредитационна оценка (Ка), промяна в изчислението на коефициента за научни изследвания (Кни) за определени области на висшето образование като „Социални, стопански и правни науки“ и „Хуманитарни науки“, включително и за професионални направления „Здравни грижи“, „Обществено здраве“ и „Теория и управление на образованието“. Обучението в горепосочените области на висше образование и професионални направления е характерно с изявен нисък интензитет на научна дейност и ниска цитируемост, което води до необходимостта от промяна на базата в изчисленията с цел постигането на равен старт с останалите професионални направления по този показател.

Предлага се изменение на коефициента за реализация на пазара на труда (Крпт) в частта увеличение на тежестта на показателите.

С настоящите промени в ПМС № 328 се прецизират коефициентът за първо място (К1м), коефициентът за професионални направления с очакван бъдещ недостиг на пазара на труда (Кпнобн), коефициентът за професионално направление, което не е определено като приоритетно и в което се обучават повече от половината от общия средно приравнен брой учащи във висшето училище (Кпнппу) и коефициента за професионално направление с намаляващ прием (Кпнпн).

По отношение на ПМС № 64 се предвижда да продължи да действа разпоредбата на чл. 4, ал. 2 (съгласно която максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти да се определя за равен на свободния капацитет на съответното ПН) за следните ПН: „Математика“, „Педагогика на обучението по...“, „Религия и

теология“, „Физически науки“, „Химически науки“, „Енергетика“, „Материали и материалознание“ и „Химически технологии“.

Останалите 44 професионални направления се разпределят в 4 групи, за които в зависимост от получената оценка от програмна акредитация на съответното професионално направление, дадена от Националната агенция за оценяване и акредитация, оценката на научната дейност на професионалното направление и оценката за реализацията на завършилите студенти и докторанти (безработица сред завършилите и приложение на придобитото образование и реализация по призвание) по данни от Рейтинговата система на висшите училища, се формират различни коефициенти на тежест при определяне броя на приеманите студенти, за които държавата предоставя средства за обучение.

Професионалните направления от Списъка на приоритетните професионални направления, без изброените по-горе 8, както и ПН 3.1 Социология, антропология и науки за културата и 3.4 Социални дейности, са включени в първите две групи по Приложение № 1 към чл. 4, ал. 1 на проекта на ПМС. Максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти по тези ПН може постепенно и трайно да нараства при определено съотношение на оценката от програмната акредитация, оценката за научната дейност и оценката за реализацията на завършилите студенти и в зависимост от реализирания прием през предходната учебна година. В резултат на това в средносрочен план пазарът на труда би могъл да се обезпечи да голяма степен с необходимите висококвалифицирани кадри, придобили висше образование по специалности от тези ПН.

Всички неприоритетни професионални направления, с изключение на ПН 3.1 Социология, антропология и науки за културата и 3.4 Социални дейности, са включени в последните две групи към същото приложение, приемът на студенти при които следва да бъде ограничен в средносрочен план, поради отсъствие на необходимост от такива кадри или липса на условия за тяхната реализация.

Друга от предлаганите промени има за цел да даде възможност на експертната комисия по чл. 4, ал. 3, въз основа на оценката на потребностите на пазара на труда, да определи максимално допустимия брой на приеманите за обучение студенти и докторанти за новооткрити професионални направления и специалности от регулираните професии за

целия срок, посочен в решението за оценяване на проект с положителна оценка по чл. 84, ал. 2 от Закона за висшето образование. При положителна оценка комисията определя максимално допустимия брой на приеманите за обучение студенти и докторанти в рамките на свободния капацитет на съответното професионално направление или специалност от регулираните професии и предложението на висшето училище. Това ще осигури на висшето училище предвидим брой студенти, обективно оценени като необходими за националната икономика, в период в който следва да утвърди и повиши качеството на провежданото обучение.

При отрицателна оценка няма да се утвърждава субсидиран прием на студенти за три учебни години. Максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти след третата учебна година ще се определя по реда за новооткрити за висшето училище професионални направления и специалности от регулираните професии. По този начин в средносрочен план държавата няма да разходва средства за издръжка на обучението на студенти, за които експертната комисия е преценила, че няма да могат да се реализират по придобитото висше образование на пазара на труда.

С изменението се предлага в Списъка на защитените специалности да бъде включена специалността Хидростроителство от ПН 5.7. Архитектура, строителство и геодезия. Определянето на специалността „Хидростроителство“ за защитена е изключително важно и актуално, тъй като е налице голяма необходимост от висококвалифицирани специалисти в тази област. Това е от значение не само за компетентната експлоатация на водните басейни и безопасността на населението, стопанската инфраструктура и околната среда, но също така има пряко отношение към националната сигурност.

С Постановлението се предлага промяна на ПМС № 162 като предложените промени се изразяват в изменението на коефициентите по професионални направления „Икономика“, „Администрация и управление“ и „Туризм“, по които се умножава базовият норматив за издръжка на обучението. Към настоящия момент коефициентът за тези направления е 1,00, като предложението е той да стане 1,15. По този начин ще бъде постигнат баланс в системата на финансиране на държавните висши училища и ще бъдат до голяма степен преодолени създадените се дефицити в определени професионални направления. Балансирането на системата ще доведе до по-голяма ефективност на публичните разходи.

Предложената промяна в ПМС № 90 касае актуализирането на размерът на стипендията за студентите, приети съгласно ПМС № 103 и ПМС № 228, и за чуждестранните студенти, приети по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен от 200 лв. на 240 лв. месечно.

На основание горепосоченото – Вариант 1 следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0. При прилагането на нулев сценарий запазването на настоящата ситуация обуславя рискове и отрицателни последици в социален и икономически аспект.

При този вариант биха възникнали изключително негативни последици върху структурата на висшето образование в Република България.

По отношение на ПМС № 328:

Ще бъдат сведени до невъзможност за изпълнение разпоредбите на ЗВО - § 32, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, съгласно които относителният дял на средствата по чл. 91, ал. 2, т. 3, ал. 3, т. 3 и ал. 4 от ЗВО спрямо общия размер на определените средства за издръжка на обучението за държавните висши училища се увеличава поетапно, както следва:

1. през 2019 г. – не по-малко от 55 на сто;

2. през 2020 г. – не по-малко от 60 на сто.

Ще се създадат трудности в процеса на осъществяване на профилна оптимизация и специализация на държавните висши училища – цели поставени в стратегията за развитие на висшето образование в страната.

Крайни потърпевши от това развитие ще бъдат част от висшите училища и от студентите и

докторантите, поради липсата на достатъчно усъвършенстван механизъм за диференцирано финансиране (съобразен с комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда).

По отношение на **ПМС № 64**:

Ще продължи наличието на дефицит по отношение на обезпечаването на пазара на труда с необходимите специалисти по професионалните направления „Математика“, „Педагогика на обучението по...“, „Религия и теология“, „Физически науки“, „Химически науки“, „Енергетика“, „Материали и материалознание“ и „Химически технологии“.

Няма да са налице достатъчно благоприятни условия държавата да насочи по-сериозен финансов ресурс към субсидиране на обучението на специалисти по приоритетните професионални направления, от които има необходимост на пазара на труда.

Няма да бъде осигурено, в сътрудничество с други заинтересовани институции, балансиран прием на студенти по новооткрити ПН и специалности от регулираните професии, което би довело до дисбаланс в определени отрасли.

Няма да може да бъдат осигурени висококвалифицирани специалисти по специалността „Хидростроителство“ от ПН 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, която е от значение не само за компетентната експлоатация на водните басейни и безопасността на населението, стопанската инфраструктура и околната среда, но също така има пряко отношение към националната сигурност.

Запазването на текущото състояние на правната уредба относно **ПМС № 162** създава предпоставки за продължаване на недостатъчната ефективност на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления.

Увеличаване на установените излишъци на средства при финансирането на определени професионални направления и дефицити на средства в определени области на висшето образование (педагогически, хуманитарни, технически и изкуства) ще допринесе за неконкурентна среда.

Крайни потърпевши от това развитие ще бъдат част от висшите училища, както и от студентите и докторантите, поради поставянето им в относително по-неблагоприятно положение във връзка с установената международна практика относно уеднаквяване на

образователната инфраструктура по отношение на финансирането.

По отношение **ПМС № 90** ще продължи наличието на недостатъчно справедлив размер на стипендиите за студентите, приети съгласно Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (ПМС № 103) и Постановление № 228 на МС от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България (ПМС № 228) и за чуждестранните студенти, приети по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен.

Проблемите не може да се разрешат без предприемане на никакви действия. Поради горепосоченото Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1. В процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически и социален план при предприемане на регулаторна намеса.

Прилагането на Вариант 1 не би следвало да доведе до отрицателни въздействия върху заинтересованите страни и не би следвало да има отрицателни икономически, социални, екологични и други негативни ефекти.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0. При неприемане на Постановлението не се очакват положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни. Не се предвиждат конкретни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи при бездействие.

Вариант 1. Приемането и прилагането на Постановлението се очаква да има положително въздействие в социален и икономически план.

По отношение на **ПМС № 328** се очаква да има положително въздействие в социален и икономически план, като подпомогне повишаване ефективността на публичните разходи

в системата на висшето образование, концентриране на финансирането в професионалните направления на висшите училища, получили по-висока оценка за качество и съответствие с потребностите на пазара на труда, и създаване на предпоставки за реструктуриране и оптимизиране на системата.

Промяната, която ще настъпи при приемането и действието на Постановлението, ще окаже пряко въздействие най-вече върху крайния потребител – огромната част от студентите и докторантите, и от висшите училища, поради създаването на усъвършенстван механизъм за диференцирано финансиране (съобразен с комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда).

По отношение на измененията в **ПМС № 64**:

Промяната, която ще настъпи при приемането и действието на Постановлението, ще окаже пряко положително въздействие най-вече върху крайния потребител – студентите. Обезпечаването на пазара на труда с необходимите специалисти по професионалните направления „Математика“, „Педагогика на обучението по...“, „Религия и теология“, „Физически науки“, „Химически науки“, „Енергетика“, „Материали и материалознание“ и „Химически технологии“ ще се отрази в положителна посока на бизнеса и институциите, като потребители на специалисти, обучавани по посочените професионални направления.

Ще се създадат по-благоприятни условия държавата да насочи по-сериозен финансов ресурс към субсидиране на обучението на специалисти по приоритетните професионални, от които има необходимост на пазара на труда.

Предлаганата промяна в **ПМС № 162** също се очаква да има положително въздействие в социален и икономически план, като подпомогне повишаване ефективността на публичните разходи в системата на висшето образование.

Промяната, която ще настъпи при приемането и действието на Постановлението, ще окаже пряко въздействие най-вече върху крайния потребител – огромната част от студентите и докторантите, и от висшите училища, поради поставянето им в относително по-благоприятно положение във връзка с установената европейска практика относно уеднаквяване на образователната инфраструктура по отношение на финансирането.

Положително въздействие се очаква и по отношение на постигането на стратегическите цели на национално ниво в областта на висшето образование, включително на Цел 5.6 „Повишаване на средствата за финансиране на висшето образование и науката и на ефективността на използването им чрез усъвършенстван модел на финансиране“ от Стратегията за развитие на висшето образование в Република България през периода 2014-2020 г.

Във връзка с ПМС № 90 промяната ще окаже пряко въздействие най-вече върху крайния потребител – студентите, с оглед отчитане на променените икономически реалности и изпълнение на националната политика спрямо българите зад граница.

Извън прекия ефект, очаква се предлаганите изменения да доведат и до дългосрочни благоприятни последици, ако след дипломирането на младите специалисти от български произход и с българско самосъзнание, които не са български граждани, бъдат създадени възможности за професионална реализация и оставане за постоянно в страната.

Прилагането на Вариант 1 ще подпомогне и увеличаването на конкурентната среда между сродните висши училища, което ще създаде условия за повишаване качеството на образованието.

Положително въздействие се очаква по отношение на постигането на стратегическите цели на национално ниво: най-малко 36 % от хората на възраст 30 — 34 години да са завършили някаква форма на образование над средното; повишаване на качеството на висшето образование в Р България и обвързването му с нуждите на бизнеса и с пазара на труда в страната.

Приемането на Постановлението изцяло кореспондира с приоритетите на националната политика. Предложенията са в съответствие с Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., Приоритет 6 „Ограничаване на негативните демографски тенденции“, Мярка 100 „Подобряване на образователните дейности спрямо лицата от българска народност, които идват да учат в България“.

В резултат на горепосоченото се налага изводът, че Вариант 1 съдържа потенциал за разрешаването на идентифицираните проблеми.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са установени възможни рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали
- Няма ефект

Приемането и действието на Постановлението нямат ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те:

С Постановлението не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП
- Няма ефект

Постановлението не засяга пряко МСП.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

Проектът на нормативен акт не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Имена и длъжност:

Ангелина Ламбрева, директор на дирекция „Висше образование“

Дата:

Подпис: